

“Azadlıq verilmir, alınır!”

20 Yanvar şəhidliyi müstəqilliyimizi İmperiya vadan aldı. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa olundu...

1920-ci ilin aprelindən 1990-cı ilin yanvarına kimi xalq müstəqilliyinə yol gəlirdi. Yaşamaq, tarixdə qalmaq, tarix yaratmaq üçün mübarizə aparırdı. Sibir xofundan, Lefortovo vahiməsindən, “KQB” şəridən çəkinmirdi. Azadlığı zərrə-zərrə, qram-qram istəirdi, qoluna qondarılmış ilhaq zəncirini qırmaq istəirdi. Nə 1937-nin, nə də sonrakı illərin siyasi burulğanları xalqın əzmini, iradəsini sarsıda bilmedi. İmperiya duyurdu ki, “yatmış vulkan” (M.Araz) oynacaq, Azərbaycan nəyin bahasına olursa-olsun, müstəqilliyinə çatacaq...

“Yatmış vulkan” 1988-də oyandı.

İmperiya bu vulkanın qəzəbindən çəkinirdi, üzə vurmada qorxurdu. Hiss edirdi ki, siyasət zənciri Azərbaycanda qırılacaq...

“Oyanmış vulkanı” söndürmək, xalqın iradəsini yaralamaq, mübarizə əzmini paralamaq, 70 il əvvəlki tarixindən birdəfəlik aralamaq məqsədilə Bakıya qoşun yeritdi. Güman edirdi ki, 20-ci ilin aprelində necə qarşılanmışdısa, yenə elə qarşılanacaq. Belə olmadı, xalq geri çəkilmədi; tanklar amal, Vətən sevgisi səddiylə üzleşdi...

İmperiya 19 yanvar gecəsi Bakıda qətlə tördü...

O gecə İmperiya qadağan olunmuş güllələrlə qəddarlıq tarixi yazdı, xalq işə illər çəkmə müstəqillik mübarizəsinin son mərhələsinin tarixini...

O gecədən 27 il keçir. Neçə 27 illər də keçəcək, o şəhidlik, o gecə şəhid olanlar unudulmayacaq. Müstəqilliyimiz onların ruhuna gözyadınlığı oldu. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi bütün şəhidlərimizə gözyadınlığı olacaq...

Şəhidlərimiz mənəvi bərdəmə kimi həmişə, hər yerdə qədersiz ehtiramlarla anılır...

...Şəhidlərin xatirə abidəsi önünə güllər qoyulur. Aşağı sinif şagirdlərinin baxışlarında uçunan qəhər aydınlığıyla seziilir. Bu yaşda uşaqlar da şəhidliyin nə olduğunu dərk edir, şəhidlərə ehtiramın vacibliyini - mənəvi bərdəmə olduğunu dərk edir...

Sumqayıt şəhərindəki texniki təbiət liseyində Cəmilə Süleymanovanın ssenarisi əsasında “Qəhrəmanlar can verir yurdu yaşatmaq üçün” devisi ilə təşkil edilən anım mərasimi toplaşanları - mək-

musiqi yozumunu sanki...

20 Yanvar şəhidlərinin ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edilir. Bu, müqəddəs sükutdu, mənəvi borc sükutudu. Hamı bu sükutu and bilir. Həm də müasir Azərbaycanın dövlətçilik memarı olan Heydər Əliyevin “Müstəqilliyimiz əbədidir, dönməzdir” kəlamına dönməz inamla...

Məktəbin direktoru Rüksarə Məmmədova çıxışında xalqımızın müstəqillik uğrunda mübarizəsindən, 20 Yanvar şəhidliyindən danışaraq deyir ki, o gecə təsdiqləndi ki, heç bir siyasi güc, heç bir siyasi təzyiq Azərbaycan xalqının mübarizə əzminə, müstəqillik niyyətinə təsir etməyə qadir deyil. Şəhidlərimiz həmişə anılıb, anılır, həmişə anılacaq. Sonra şagirdlərə xitabən: “20 Yanvar şəhidliyinin aldığı müstəqilliyi siz qoruyacaqsınız”, - deyir...

...Aparıcılar hərbi səhra geyimindədi. “Hər birimiz Vətən üçün bir əsgərlik” anlamında rəmzdə. Şagirdlər onların dediklərini hansı maraqla dinləyirlərsə, özlərinə də həmin maraqla baxırlar; hərbi səhra geyimi onları da, onlara həsəd aparan şagirdləri də, tədbirdə iştirak edən Qarabağ müharibəsi veteranlarını da, əllilərini də, bizi də duyğulandırır...

Aparıcılar 1918-ci ilin 28 mayını xatırladı; şərqdə ilk demokratik cümhuriyyətin yarandığı günün müstəqilliyimi-

abidəsinin önünə qərənfillər düzən məktəblilərin akt zalında nələr düşündüyünü təxmin etmək çətin deyil: “Şəhidlərə xitabən 20 Yanvar faciəsi heç zaman unudulmayacaq. Siz müstəqilliyimizə görə şəhid oldunuz. Hər birimiz hər birinizin davamçısı olacaq. Biz yaxşı oxuyacağıq, sizin arzuladığınız kimi böyüyəcəyik, sizin arzuladığınız kimi vətəndaş olacağıq. Şəhidliyinizlə nail olduğunuz müstəqilliyi biz göz bəbəyi kimi qoruyacağıq” - deyirdi o dumduzu baxışlar. Tədbir ərəfəsində şagirdlər aparıcılar baxırlar - aparıcıların deyəcəklərini yaddaşlarına köçürəcəklər. O kəlmələri, o mətləbləri yaşayacağı illərə ağı işiq biləcəklər. O ağı işiq müstəqilliyimizin işığıdı...

Uvertura hamını duyğulandırır, hamının Vətənə bağlı üreyini coşdurur, 19 yanvar gecəsinin harayı kimi səslənir; “19 yanvar gecəsinin müstəqilliyimizin başlanğıcı olduğu unudulmayacaq” qənaətinin

zın tənənəsi olduğunu, dövlətçilik tariximizdə həmişə qürurla xatırladığını bildirirlər. Hər kəlmə tarixi keçmişimizə sevginin ifadəsidir. Onu da qeyd edirlər ki, “Bir dəfə yüksələn bayraq bir daha enməz”. Yüksəlmiş bayrağımıza 1920-ci ilin aprelində qəsd edildi, ADR süquta uğradıldı. Lakin xalq müstəqilliyini bərpa etmək üçün yenidən mübarizə apardı. Təqiblərlə üzleşsə də, siyasi sıxıntılara salınsa da, öz yolundan - düz yoldan dönmədi. Xalqımızın müstəqilliyini istəməyənlər, onu ilhaq sığılcımında saxlamaq istəyənlər elə güman edirdilər ki, xalqımızın dövlətçiliyi sona çatıb. Qəsd elədiyi bayraq bir daha yüksəlməyəcək. Yanılırdılar. Xalqımızın iradəsinə yaxşı bələd deyildilər. Xalqımız tarixi axarından çıxardanların gümanını çiliklədi. Təsdiqlədi ki, bayrağımızı yüksəltməyə qadirik və bu bayraq əbədiyyən enməyəcək.

1990-cı ilin yanvarında xalqımızın milli-azadlıq hərəkatı qılınc kimi qınından sıyrıldı - imperiyanın əzmini doğradı...

20 Yanvar şəhidliyi dövlətçiliyimizə xor baxanların göz-lərini qamaşdırdı.

Aparıcılar Cavanşiri xatırladırlar, Babəki, Xətəini, Cavad xanı, Qaçaq Nəbini, Qaçaq Kərəmi, ... xatırladırlar. Bu xatırlatmalar özlüyündə bir mətləb üçündü: xalq həmişə azadlığı, müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparıb. Bu mübarizələrdə şəhidlər də olub; milli-azadlıq hərəkatı şəhidlikdən keçir, xalqın istəyi, amalı şəhidliklə gerçəkləşir. Aparıcıların “Xalqımız zaman-zaman tarix yaradıb. Qətiyyəti ilə, əzmi ilə, iradəsi ilə tarixin axarını dəyişib”. Belə deyirlər, özləri də qürurlanırlar, iştirakçıları da qürurlandıırırlar.

Aparıcıların təqdimatında video-görüntülərin müşayiətiylə tariximizin müxtəlif çağları xatırlanır, qəhrəmanlarımız anılır...

Xatırlayıram ki, 19 yanvar gecəsi mübarizlərin sırasında

ana söhbətinin, müəllim söhbətinin davamı kimi...

Nicatin, Rəhimin, Arzunun, Şahpərinin, Aslanın, Vüqarənin, Vidadinin dediyi şeir parçaları tədbirin mahiyyətinin dərinə yönəldilib. “Məsələmiz Vətən sevgisinin işığıdı” deyir şagirdlər, “Oğul olmalıdır hər kəs Vətənə” deyir şagirdlər, “Millətini sevən, xalqını sevən doğma övlad olar bəşəriyyətə” deyir şagirdlər, “Qəhərimiz olan şəhidlər həm də qürurumuzdu” deyir şagirdlər...

Nüşabəylə İsgəndərin mükəllimləşməsinin təqdimi təsadüfi deyil. Bir fatehi təkəkkürüylə, dönməz məntiqiylə, başlıca olaraq Vətən sevgisiylə susduran, heyrətləndirən Nüşabə qeyrətli anaların övladlarıdır şəhidlərimiz. Buna biz də inandıq, şagirdlər də. Onsuz da milli mensubiyətinə asılı olmayaraq 19 yanvar gecəsinin mahiyyətinə dərk edən hər kəs buna qətiyyətlə şübhə etmir...

Aparıcıların birinin - Nərimin dediklərini bu günün şagirdlərinin dumduzu inamı bilirəm: “...Qüdrətli ordumuz tarixiylə qürurlandığımız torpaqlarımızı tezliklə işğaldan azad edəcəkdir”. Bu inam aprelə təsdiqləndi - Lələtəpədə, Bayraqtəpədə.

“Sülh danışıqları baş tutmasa, Azərbaycan əsgəri torpaqlarımızı işğaldan döyüşlə azad edəcəkdir” - inamını o qədar inamla, o qədar sevgilərlə deyirlər ki! Bu günün məktəbliləri sabahın fəal qurucularıdır. Onların hər biri milli-azadlıq hərəkatımızın mübarizlərinin arzuladığı kimi sevecəklər Vətəni, torpağı, xalqı. Sumqayıt şəhərindəki texniki təbiət liseyinin şagirdlərinin təmsalında xalqını sevən, dövlətçiliyini, dövlətini sevən yeniyetmələrlə necə qürurlanmayasan?!

...20 Yanvar şəhidlərinin anım gününün bu səviyyədə təşkil hamıya könül xoşluğu verir. Məktəbin direktor müavini Ətrabə Tağıyeva deyir ki, şagirdlərin biliklərə mükəmməl yiyələnməsi qədər də onları cəmiyyətə yüksək mənəvi hazırlıqlı vətəndaş kimi uğurlamaq istəyirik.

- Bu qəbil tədbirlər istəyimizə yardımçı olur. Tədbirdə səsləndirilədiyi kimi, Ulu Öndərin bir kəlamı pədaqoji kollektivimizin fəaliyyətinin başlıca qayesidir: “Hər bir gənc vətənpərvər olmalıdır. Vətənpərvərlik sadəcə orduda xidmət etmək deyil. Vətənə sadıq olmaq, Vətəni sevmək, torpağa bağlı olmaq - budur, vətənpərvərlik!”

Tədbir bu kəlama sədaqət ruhuyla başa çatır.

Şəhidliyə, şəhidlərə ehtiram da vətənpərvərlikdi...

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist